

Litera 13

Revistă manifest

Întregalde - sat montan
de Dumitru Ștefănescu-ȘTEF

Stările imaginației

Alexandru HALUPA

Cineva se joacă cu focul sacru.
În altă parte un munte stă de pietre dezbrăcat.
Pleacă și eroul în chinurile setei
De patimi îmbrățișat.

Timpul abandonează ca niciodată.
Cineva strigă din adânc: Te aștept...
În altă parte ciuma este purtată
Ca un pandantiv pe piept.

Cineva evocă o exorcizare.
Două valuri se căsătoresc în gura unui înecat.
În altă parte înmugurește sicriul
Catedralei cu nume ciudat.

Cineva ascunde iubirile crude
În cenușa plânsă de ruguri.
Și trece o viață și parcă s-aude
Rugăciunea vinului în struguri.

Cuprins

2 - Festivalul Poetilor din Balcani, Brăila ed. a XI-a, 3 - Doi escroci de provincie atacă o casă de schimb valutar din capitală - **Ion BALAN**, 4 - S-ar putea să greșesc, nu sunt doctor în teologie... - Marin IFRIM, 5 - Romanul condiției umane - Alexandru HALUPA, 6 - Dișçoace de geam - fragment de carte - Ștefan Doru DĂNCUȘ, 7 - Antologia unor vise de viitor - Hugo MĂRĂCINEANU, 8-9 - Mitul EDEN-ului în universul poetic al secolului XX (partea întâi)- Al. Florin ȚENE, 10 - Cireșul fără Nică - Cristina Beatrice PREDA, Romanul Amurg - lansat la Brăila - Frimu GHINEA, 11 - E ... pi ...game - Vasile LARCO, 12 - Haiku-ul, taină cu 17 voaluri - Zeno HALUPA, 13 - Share! - Mihai VINTILĂ, 14-15 - DESTINE de Angela BURTEA - Dumitru ANGHEL, 16 - Gloomy Sunday-cântecul sinucigașilor - Zeno HALUPA, 17 - Evenimente culturale brăilene, iulie - septembrie 2017 - Mihai VINTILĂ, Zig-Zag, 18-20 - Muncă și cuvinte: o carte foarte bună prea puțin cunoscută... - A.G. SECARĂ, 21- Poezii - Marian HOTCA, 22 - Poezii - Teodora POPESCU, 23 - Semnal, 24 - Pictor, grafician și caricaturist - Dumitru Ștefănescu - ȘTEF.

Festivalul Poeților din Balcani, Brăila ediția a XI-a

Festivalul Poeților din Balcani. România – Republica Moldova ediția a XI-a a fost un primitiv spațiu unde s-au organizat reușite lansări de carte.

Membrii *Litera13* în recital poetic

Dumitru Anghel și Lucia Pătrașcu la prezentarea volumului *Străluce clipa*.

Virgil ANDRONESCU

Mihai VINTILĂ

Lansare Vasile Mandric – *Aventura secunde*

Mihai Vintilă și Tudorița Tarniță – *Câmpia din noi*

Juriul de specialitate a acordat următoarele premii:

- Premiul BALCANICA OPERA OMNIA - Ovidiu Genaru, poet, scriitor, dramaturg.
- Premiul BALCANICA pentru poezie română - Anghi Melania Cristea, poetă
- Premiul BALCANICA pentru poezie moldovenească - Grigore Chiper

Cu acest prilej s-a lansat antologia *Balcanica 11* apărută la Editura *Proilavia* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila în 500 de exemplare.

Director onorific: Ion Bălan (1934-2017)

Redactor șef: Mihai Vintilă (membru U.Z.P.R.) **Secretar:** Alexandrina Iordache.

Rubrici: Dumitru Anghel (membru U.S.R.), Hugo Mărăcineanu (membru U.A.P.), Alexandru Halupa, Virgil Andronescu, A.G. Secară (membru U.S.R.), Lucia Pătrașcu, Frimu Ghinea, Nicolae V. Sălcișoara, Zeno Halupa.

Editura InfoEST. Redacția: Str. Principală, nr. 2, com. Siliștea, jud. Brăila, Cod poștal 817140
E-mail office@infoest.ro vintilamihai@yahoo.co.uk

ISSN 2393 – 1248 , ISSN-L 2393 – 1248

Doi escroci de provincie atacă o casă de schimb valutar din capitală

Judecătorul: Apelul!

Grefierul: Inculpații prezenți în boxă, patronul casei de schimb prezent, reprezentantul *Gărzii financiare* din sector prezent. Prezenți și avocații părților.

Judecătorul: Atunci să începem audierile. Avocatul acuzării are cuvântul.

Avocatul acuzării: Domnule judecător, onorată instanță, clientul meu a fost victima unei mari escrocherii, prin folosirea de identități și atribuțiuni profesionale false, ale celor două persoane care se află în boxa acuzaților în stare de arest.

Judecătorul: Avocatul inculpaților?

Avocatul inculpaților: Domnule judecător, rog onorata instanță să aibă în vedere ușurința cu care patronul casei de schimb valutar a pus la dispoziția clienților mei toate documentele de schimb făcute și a permis și o percheziție în seif fără să solicite, cum era și normal, documentele de identitate și delegația de control. De ce? Pentru că patronul casei de schimb nu avea datele de schimb la zi plus o sumă de 100.000 euro în seif fără să-i poată justifica proveniența. De asemenea, domnule judecător, clienții mei au întocmit un proces verbal de control și ridicare a sumei de 100.000 euro pe care l-au semnat.

Judecătorul: Un proces verbal fals semnat în fals.

Avocatul inculpaților: Domnule judecător, vă rog să se rețină amabilitatea cu care clienții mei și-au tratat așa-zisa victimă - patronul casei de schimb. La plecare au făcut schimb de cărți de vizită și l-au invitat pe patron la *Garda Financiară* pentru a lămuri situația celor 100.000 de euro.

Judecătorul: Arestații au ceva de spus?

Ea: Domnule judecător, la o cafea cu partenerul meu din boxă am pus un pariu că dacă mergem în control la o unitate de mici poroșii, nu hypermarket-uri și spunem că am venit în control de la *Garda Financiară*, pentru un sondaj și solicităm sprijinul pentru că ne grăbim să ajungem la o ședință de analiză la sediu, nu ne cere nimeni delegație, documente de identitate și sunt bucuroși și cooperanți pentru că ne grăbim. Am ales o casă de schimb valutar, cu un patron străin, dintr-o zonă cu afaceri cu bani în care evidența nu prea se ține normal.

Ion BĂLAN

Judecătorul: A fost un pariu câștigat, dar de ce ați confiscat 100.000 de euro și dumneata te-ai costumat în doliu?

Ea: Ca să creăm compasiune și credibilitate, domnule judecător, dar am vrut să ducem banii la sediul *Gărzii Financiare*, să le povestim despre gluma noastră, care s-a verificat exact cum am presupus și le sugeram să verifice atent proveniența celor 100.000 de euro găsiți în seif fără acte de justificare.

Judecătorul: Și de ce n-ați mers la sediul *Gărzii Financiare*?

Ea: Domnule judecător, după ce am consumat pariul la un restaurant de cinci stele ne-am gândit: credulitatea și neregulile patronului casei de schimb meritau totuși 100.000 de euro.

Judecătorul: Da, este un punct de vedere, dar am și eu unul cu ani de închisoare pentru furt calificat! Domnule avocat, apropiați-vă: ofer pentru clientul dumneavoastră mai multe fotocopii dezvoltate după imaginile camerelor de luat vederi instalate în casa de schimb. Valoarea fotocopiilor va fi adăugată la cheltuielile de judecată ale clienților dumneavoastră! Instanța rămâne în pronunțare.

Pastila mică:

S-a înființat *Partidul Proștilor*! Primii membri fondatori: cei doi eroi care au luat masa la un restaurant de cinci stele după o *glumă de 100.000 de euro* și ani de pușcărie.

Nota redacției

Prezentul material face parte dintr-un volum, rămas în manuscris, de *Pastile în sos de justiție* la care lucra regretatul Ion Bălan. (M.V.)

S-ar putea să greșesc, nu sunt doctor în teologie...

Suntem destinați, încă dinaintea nașterii noastre, să facem bine. Nu există A.D.N. programat pentru a duce pe purtătorul acestuia spre crime, alcoolism etc. Dumnezeu este și Tatăl lui Einstein, dar și al cerșetorului născut cerșetor din motive care bat pe umăr și pe burtă matematica, psihologia și filosofia. Doar în cazul sinucigașilor problema este un pic mai încheșată. Nu știm nimic despre vulnerabilitatea acestor sinucigași, chiar și când ei lasă în urmă un *bilet de voie*. Știm doar că Biserica noastră refuză să oficieze slujbe în astfel de situații. Un aspect care, cel puțin mie, nu-mi este clar. Nu intru în teorii. Știu un accident în care un tren a strivit o familie de șapte persoane. Oameni pe care îi cunoșteam. S-a întâmplat acum vreo patru decenii. Acum, văd la televizor cum o mamă, o femeie, care sigur a fost tare stresată, s-a aruncat înaintea unui tren, cu un copil în brațe și alți doi ținuți cu forță disperată în jurul ei. Se poate spune orice. Nu cred că această femeie era atât de bolnavă psihic încât se recurgă la asemenea gest. Nici nu vreau să arunc pisica în curtea bogată a celor care conduc două țări, una a sinucigașilor și una a lor, acești eterni strigoi care ne fac viața un infern obligatoriu, politicienii și sistemul național de administrare a țării, cu servicii cu tot.

Mă întorc la Biserica noastră cea de toate zilele. Am mai văzut cazuri în care sinucigașii nu au dreptul la slujba cea din urmă. S-ar putea să greșesc, nu sunt doctor în teologie, însă, din tot sufletul, cred că undeva nu există înțelegere și toleranță. Or fi existând în poruncile Domnului, în *Biblie*, fel de fel de alineate și paragrafe judecătorești,

Marin IFRIM

dar nu cred că Justiția Divină este oarbă, precum cea pământească.

Dacă ar fi după mintea mea, unde încă nu este zi în care să nu bată clopotul, inima adică, aș căuta o cutumă bisericească prin care și cei care se sinucid să fie tratați cât de cât ca oameni care au fost purtători de suflet. Chiar și noi, cei mai puțin predispuși la astfel de gesturi fulgerătoare, ne sinucidem zi de zi prin metode mult mai rafinate decât *păcătoșii* de serviciu. Aceasta înseamnă că tot sinucigași suntem, numai că, spre deosebire de adevărații amărâți, nouă ne place să facem din sinucidere un lux. O chestiune de cinism plictisitor. Nu admir sinucigașii, inclusiv pe cei care își dau foc în numele cine știe cărei cauze efemere, dar nici nu pot să înțeleg de ce, țara aceasta, plină de fel de fel de organe și organisme, de la protecția socială și până la protecția consumatorului, de la cabinetele psihologilor și până la ministrul sănătății, de la prevenția din școli și până la prevenția celor care dețin toate secretele (im)posibile, totul este un fiasco, o lume paralelă. Ne naștem, trăim și murim într-o țară absentă din viața celor care o populează. Am văzut și înțeles multe. Lumea nu se va sfârși aici. Până și sinucigașii de zi cu zi își vor face dreptatea lor, în felul lor, în mintea goală și indiferentă a celor care nu se gândesc decât la sarmalele familiilor din care își trag A.D.N.-ul de laborator!

Abonamente

Prețul unui abonament este de **50 de lei**.

- primiți 8 numere din revista *Litera 13*,
 - primiți un exemplar din volumul *România văzută dintr-un colț de Bărăgan* cu autograf.
 - include expediția la adresa dumneavoastră.
- Abonamentele sunt valabile în România.

Trimiteti un mandat poștal pe adresa redacției pe numele Mihai Vintilă.
sau direct prin bancă la :

APRIROTECH S.R.L .
ING BANK Office Brăila
IBAN RO19 INGB 0000 9999 0545 4879
J9/622/2015 , CUI 35259181

Trimiteti confirmarea plății pe e-mail-ul redacției.

Romanul condiției umane

Indubitabil, nu poți rămâne indiferent după lecturarea romanului *...ca floarea câmpului...* de Valeriu Ion Găgiulescu deoarece este o carte matură cu întâmplări și experiențe greu de crezut care fascinează prin intensitatea trăirilor și prin dramatism. Indiferent că descrie un personaj sau un peisaj, autorul o face plastic, aducând aminte de imaginile poetice.

Aici trebuie reținută descrierea Anei Dragu, una dintre cele mai reușite descrieri din roman: *Ana era o argeșeancă înaltă, subțire, cu păr negru, bogat, frumos adus într-un fel de rulo înălțat spre frunte, cum era moda vremii, cu un ten alb, mat și cu ochii mari, întunecați și scăpărători, cu privire blândă dar cercetătoare. Se ținea dreaptă, vorbea puțin și cu cuvinte alese, avea gusturi delicate, nu făcea mișcări de prisos (...)* comportându-se echilibrat și demn de parcă ar fi fost o domniță de pe vremuri sau în capitolul al doilea unde se face descrierea locului de dispunere a lagărului de muncă: *spre N-E începea taigaua. Nemăsurată, de necuprins cu adevărat înspăimântătoare. Peisajul era impunător prin dimensiuni, prin diversitate.* Descrierea sus menționată precum și altele ca prizonieratul, povestea de dragoste în sine, anumite conflicte se aseamănă cu celebra carte *Tema pentru acasă* de Nicolae Dabija.

Totodată este o veritabilă lecție despre lumea satului românesc din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, despre tradiții, despre credință: *Noi avem credință și tărie și cuvânt sau ...veneau Sfintele Sărbători, chiar dacă era război obiceiurile trebuiau ținute...pe plaiurile acestea argeșene, printre oamenii aceștia mândri, dârzi și hotărâți să nu se lase învinși, cu una, cu două în lupta lor cu asprimea vieții.* Stilul este concis, fără prea multe înflorituri sau fraze languros-poetice autorul jucând pe ideea de-a șoca, prezentând uneori cu răceală, nebombastic întâmplările exact așa cum s-au petrecut. Ajutat de formarea profesională ca avocat, autorul ne introduce în capitolul al șaptelea în subterfugiile unei săli de judecată precum și în modul de funcționare a unor diferite instituții sau ministere din perioada comunistă.

De asemenea trebuie apreciată munca de documentare pentru că romanul este înțesat cu multe informații cu caracter istoric cu date și aspecte ale unor bătălii precum cea de la Cotul Donului, Odesa, Dalnic și, bineînțeles bătălia de la Stalingrad.

Alexandru HALUPA

Se face referire la ruperea frontului și la înaintarea Armatei Roșii pe fondul haosului creat în trupele germano-române, precum și folosirea limbajului specific cazon: grenadă, obuze, mitraliere, tranșee, campanie, porthart, automate ș.a.m.d. Revenind, putem spune că romanul prezentat este și un roman de *analiză psihologică* cu accente politice, pe care n-am să le discut fiind destul de alambicate și mergând pe considerentul că politica nu face parte din arealul multora și că politica nu face casă bună cu literatura de valoare.

Dar *...ca floarea câmpului...* pe lângă cele menționate rămâne un roman al condiției umane caracterizat printr-un singur cuvânt: *Destin!* Seneca ne spune într-un citat classic: *Destinul este o putere spirituală o forță cosmică ce formează o unitate împreună cu providența. Prin urmare, omul trebuie să fie conștient de forța destinului și să se supună cursului vieții, care leagă ființele unele de altele.* Personajele din cartea lui Valeriu Ion Găgiulescu luptă, cum este și firesc, să trăiască deși ele se află în permanență sub imperiul sfâșierii, cu câteva momente de seninătate și pace reprezentate de episoadele celor două spovedanii ale eroilor principali. Viața socială influențează enorm destinul individului însă anumite caractere și valori nu pot fi îngenuncheate de niciun regim oricât de draconic se manifestă. Spre finalul cărții se fac trimiteri subtile la ideea întoarcerii către Divinitate când unul dintre personaje greu încercat de viață și conștient de capcana întinsă de ideologia comunistă, se întreabă adânc: *Și dacă EXISTĂ?* Romanul cere empatie din partea cititorului. Empatizând cu dramele personajelor poate am reuși să înțelegem mai bine ce se petrece lângă noi, poate astfel ne-am depăși sau chiar evita posibilele drame viitoare. Deznodământul este tulburător, revoltător este ca și cum personajele îl cară pe Dumnezeu în spate, dar se-neacă la mal, un mal care, de fapt, mereu se-ndepărtează... Urând sciitorului Găgiulescu La mai multe cărți! Vă lăsăm în compania (campania) unei cărți rare, atât de necesară timpurilor ce le traversăm...

Valeriu Ion Găgiulescu, *...Ca floarea câmpului...*
 Siliștea-Brăila, Editura InfoEST, 2017

Dincoace de geam - fragment de carte -

Suntem înafara timpului lor (al tinerilor) oricât ne-am strădui să ținem pasul. Am face bine să nu ne mai umflăm în pene în fața lor. La una din lansările mele de carte le-am spus scriitorilor din sală să nu le fie frică de genialitate, să nu le fie teamă să afirme: *Sunt un geniu*. Peste câteva zile, o puștoaică face mișto de mine pe *internet*. Am căutat-o după nume și-am aflat: premii pentru poezie și eseu, traduceri în străinătate etc. Cum să nu aplauzi o astfel de evoluție, oricât de deranjant i-a fost comentariul? Am îmbătrânit, tovarăși ori domni ori ce veți fi fiind. Am putea, printr-o superlativă întoarcere către propriile noastre amintiri, să acordăm credit celor ce vin. Hai, aveți curajul?

Avem multe de făcut. Dar deocamdată, să mergem până la prozatorul Ioan Vișan care și-a luat casă nouă. Luni, o poetă din Brașov, Adriana Lisandru, căreia i-am trimis *Bocitorii. Așteptătorul*, vine la Târgoviște special să mă cunoască. Azi a plouat pentru prima dată, după vreo lună de zile.

Ce sens are o înviere numai pentru Cer? De ce n-am ști și noi cum este să învii?

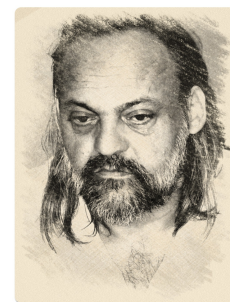
A apărut o cucuvea prin apropiere – oare mie-mi cântă? Cineva să te macine. Poate timpul. Vasile Voiculescu: *Aceasta mi-e ultima viață*.

Am văzut filmul *Adevărul incomod* cu Al Gore, contracandidatul lui G. Bush la șefia Americii. Vorbește despre încălzirea globală și are dreptate: noi ne provocăm *ploaia de foc*. Din păcate, nația lui este sortită pieirii. G. Bush este un fiasco al istoriei: sabia nu aduce niciodată pacea.

Pentru un poem, m-au dat afară de pe un *site* literar. Ulterior au fost dați afară toți cei care-mi țineau partea. Asta nu mă împiedică, însă, în a face afaceri în continuare. Este dimineață, cântă păsările ca-n pădure. Mă voi târtăzui și voi merge să plătesc factura la gaz.

L-am sunat pe V. Petrache, a ieșit din închisoare. Greu de pornit în lumea de-afară – în pușcărie știa un lucru limpede. Aici, relațiile sunt toate neclare. Adriana Lisandru îmi spune că și-a surprins o angajată citind *Bocitorii. Așteptătorul*. Iată, acolo trebuie să ajungă cărțile mele – nu la critici.

Marin Pungă a dus zece exemplare în Oaș, la Remus Vârnav, directorul Muzeului Țării Oașului. Îl voi suna să-i dea și lui Ardelean, fostul patron al *Accent*-ului, unde am fost pe vremuri redactor-șef.

Ștefan Doru DĂNCUȘ

Am visat că mă pregăteam să mor, știam că voi muri – era iarnă, erau spectacole, așteptam un popă să-mi dea ultima binecuvântare, mă plimbam prin oraș, cineva mă chema să susțin un ultim concert. Până și Gabriella, care era cu mine, se împăcase cu situația.

Iar îmi omor moartea – conform tălmăcirii viselor.

Mi-am luat o sticlă de coniac. N-am chef de făcut nimic deși ar fi multe de aranjat.

De ce este Eminescu mai mare ca noi? Pentru că a transformat iubirea într-o relație atât de pură încât astrele s-au mișcat cum a zis el.

Între scriitori este greu și să intri, și să fii. Nu-i cazul politicianilor sau al liderilor sindicali - ei sunt zi de zi pe primele pagini ale ziarelor, ca artiștii de duzină ce se zbânțuie pe toate scenele lumii, ca actorii filmelor de doi bani.

Scriitorii editează cărți cu greutate. Publică greu în reviste literare care-i ironizează la început. Nu prea-s acceptați în tagma altora, cică cea superioară. Trebuie să lucrezi ani de zile pentru a aparține acestei bresle. *Dar și rezultatele acestor munci ar trebui să fie pe măsură!* strigă încercătorii. Nu ai rezultat clar pe Pământ, scriitorule!

Mi-am luat o bere și am făcut corectura la volumul de poezie *Scrum*. Adrian Pârlea zice că va completa el costurile editării – sunt 10.000 de exemplare, totuși. Aș vrea să corectez și celelalte poeme însă nu mă simt în stare, sunt epuizat. De parcă mi-a luat Dumnezeu energiile. Poate mâine.

București. Nu-mi place să fiu scriitor acolo, sunt prea mulți alții pe metru pătrat. *Țeapă, Dăncuș! Noi ne cunoaștem între noi, tu vii din provincie și faci pe deșteptul că ai bani! N-avem nimic împotriva, cheltuiește tot ce ai cu noi, apoi - pleacă. Vino înapoi peste câteva luni de zile, noi vom fi tot aici, te vom aștepta.*

Antologia unor vise de viitor

Autorul ne pune la grea încercare încă de la titlul cu cele 50 de texte care dacă ar fi numai basme atunci ar fi vai și amar de pielea celor harnici, cinștiți, credincioși și blânzi, iar dacă ar fi numai povești atunci ar fi jale amară pentru vizionari, pentru înaintemergători, de aceea înclin să cred că avem de a face cu un *Îndreptar de morală, de etică*, așa pe calapodul moralei și eticii românului creștin. De la uimitoarele *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie* poate că nicio altă carte de *învățătură* nu se adresează vorba cronicarului *că nu e altă mai plăcută și de folos zăbavă în viața omului decât cetitul cărților* atât de cald, de meșteșugit, de direct nevoilor de suflet ale cititorului și auditorului. Că învățăturile lui Petre Crăciun pentru fiii săi români vin din tradiție, din bunul simț, din viața așezată, rânduită după legile lui Dumnezeu care este cel dintâi (speranța, ocrotitorul poporului), apoi vine unsul lui Dumnezeu, împăratul, cel ce trebuie să aibă grija țării (nu a averii sale), a fericirii, prosperității și liniștii poporului. Dar cum *nu-i pădure fără uscături* apar elementele tulburătoare ale eticii, ale orânduielilor, ale prosperității - vrăjitori din est, din vest, cu Talpă Neagră, cu minciuni roșii, cu lucruri de-a-ndoaselea, cu viclenii și cleveteli care lovesc în credință, în morală, în bunăstare, care încurajează lenea, minciuna, prostia, hoția (i-auzi, parcă mai cunoaștem noi de undeva povestea asta?!), iar cei ce pățimesc și suferă sunt cei harnici, drepiți și buni (sigur și povestea asta o cunoaștem!). Undeva într-o Țară lumea muncește, muncește, muncește, nu știe să viseze, nu știe să-și dorească, nu cunoaște nimic, nu poate vedea mai departe de niște munți ce o strâng roată (hm!, cine i-o fi așezat așa?!), în Țara asta este anapoda să speri, ai voie doar să muncești și să crăpi (ce ziceți, vă mai amintiți de Țara aceasta, țara lui Pingelică?!). Actele de trădare, ieșirea din firescul orânduielilor lovesc crunt în calitățile morale și în etica poporului, se pierde adevărul, spiritual curajului, dorința de libertate, credința, pentru ca apoi să se năruiască totul (este ceva nou ori și asta am trăit pe pielea noastră?!). Valorile morale și etice stau la baza împărățiilor, a domniilor, a țărilor, nu lingușeala, nu puterea, nu minciuna, nici măcar averea, ci doar dragostea de om, de credință și neam, toate sunt adevărate pietre de temelie pentru o *Țară fericită*, pentru un tărâm roditor, plin de lumină, de flori și fapte de omenie. (Da domnule, dar astea-s simple povești!) Nu, nu-s povești că tiranii își caută vrăjitori peste mări și țări ca să ruineze prin minciună, aceștia pieri-vor cu minciună cu tot; nu-i poveste că un împărat nu poate face ceea ce poate să facă râsul zglobiu al unui copil, nu-i poveste că nu trebuie să ne pierdem curajul să sperăm în adevăr, în dreptate, să credem în crai providențiali ce se nasc din popor, nu din alegeri, nu din partide și marea ciolăneală, eroi pe care Dumnezeu îi trimite oamenilor atunci când este cea mai mare nevoie de ei

Hugo MĂRĂCINEANU

spre a ajuta, a salva, a elibera și, cum știm că nimic nu vine pe gratis, totul se plătește cu credință, cu efort și hărnicie! Să nu aibă românii nevoie de așa ceva?! Citești și ți se umple inima de speranță că iată păsările minunate (o fi și *Măiastra* lui Brâncuși), voinicii neamului, prinți legendari vor izbăvi norodul iar dreptatea, lumina și bunăstarea vor învinge (este greșit ca cei mici să viseze, să-și călească sufletul, caracterul, încălziți de bătrânul basm ce ne-a legănat din vremuri imemorabile?). Autorul, cadru didactic, datat după ale școlii, psihologiei, istoriei și didacticii, nu lasă nimic să curgă spre niciunde ci doar spre împlinirea moralei, transparența vizibilă, previzibilă și profundă ca la Esop, La Fontaine, Al. Donici ori alți fabuliști, morală specială bazată pe trăsăturile de caracter ale românilor. Descoperim rădăcini populare, vorbe de duh, pilde și jocuri ale copilăriei, legături cu marele povestitor Ion Creangă spre exemplu *ieși copile cu părul bălai și râde la soare să se îmbuneze vremea și eu ieșeam și vremea se îmbuna*, tot așa *soarele deocheat* se vindecă la râsul unui copil și nu la efortul doftoroaielor vestite în cele patru vânturi pentru descântatul lor, dar păsările măiestre nu sunt surate cu cele ale lui Eminescu, ale lui Petre Ispirescu, nu curg toate pe un fâgaș tainic și bine fixat în sufletul românului, ca dovadă că nu le uită? Lucrând la ilustrații pentru *Antologia* lui Petre Crăciun mă întrebam pentru cine le fac, cum să le croiesc: pentru copii ori pentru copiii din oamenii maturi și nu m-am dumirit pentru că în cele din urmă maturul este o prelungire (uneori atât de palidă și de rea!), a cutezanțelor copilăriei. Cine o fi oare de vină pentru aceasta. Nu cumva și lipsa basmelor?! Poveștile lui Petre Crăciun nu sunt povești, nu sunt basme ori basne (neadevăruri), sunt niște povestiri ce transcend din istoria străveche ori mai recentă a unui popor ce a trăit pașnic pe vatra unde l-a așezat Dumnezeu, harnic și curat, într-o Țară rotundă ca o inimă pe care dușmanii de afară și cei dinlăuntru continuă să o corupă și s-o atace, așa ca să ne modernizăm. Dar fără fondul nostru ce mai contează modernizarea? Antologia aceasta poate fi un semnal, un îndemn în a păstra și duce mai departe ce-i al nostru, morala și etica noastră de popor creștin! Că nu din modernizare s-au născut valorile noastre mondiale, marile realizări ale muzicii, artelor vizuale, științelor, ci ca o prelungire a ceea ce am fost noi dintotdeauna, din fondul nostru profund meditativ.

Petre Crăciun, *Cartea basmelor*, București, Editura Zorio, 424 p.

Mitul EDEN-ului în universul poetic al secolului XX (partea întâi)

Această lucrare încearcă să evidențieze și să clarifice modul de abordare al Mitului Eden-ului ca Paradis în poezia europeană, cu sensurile, semnificațiile conceptului de Paradis, Eden sau Rai, inclusive cu toposurile ce tangențiază acest concept în diferite locații al spațiului dintre Marea Mediterană, Marea Nordului, Oceanul Atlantic, până în Munții Urali. Totodată încercăm să clarificăm modul de înțelegere și percepție al Edenului și ipostazele acestuia în poezia europeană a secolului trecut.

În contextul acestei teme Edenul ca simbol cultural are la bază ceea ce scria Eugen Simion în *Scriitori români de azi*, a lua în considerare binecunoscuta mitologie a pendulării între două universuri. Prin construcția psihică a omului, natura existenței este duplicitară și conflictuală, iar profilul spiritului său creator analizat, cum prisma descompune lumina - ne lasă vederii starea de grație lirică nesigură, discontinuă, ce trebuie continuată, exploatată printr-un travaliu intelectual care să restrângă până la ultimele limite inspirația ca hazard. Orice mare creație de cultură, cum scria Nichifor Crainic în *Nostalgia paradisului*, este însuflețită de avântul transcenderii limitelor terestre.

Există la *omul european* și, mai ales, la poet, o nostalgie a paradisului ca impuls fundamental al imaginarului, iar poezia este salvarea *particularului în universal*, a *trăirii clipei în eternitate*, căci frumusețea poetică aspiră spre inefabil, spre climatul superior, din ale cărui grădini paradisiace s-a fărâmițat cândva. (Nichifor Crainic, *Nostalgia paradisului*, București, Editura Moldova, 1987, pag. 526/527).

Se observă la poeții europeni că nu toți percep și simt Edenul în același mod și sens. Dacă pentru unii este spațiul fericirii supreme, pentru alții este efortul intelectual și fizic care, în final, creează euforia paradisiacă mult visată.

Poezia europeană prin reprezentanții ei de seamă proiectează ființa omenească între lumina paradisului și întunericul iadului, ca beznă a neputinței, acestea fiind cele două dimensiuni extreme ale veșniciei și infinitului. Însă de la începuturile ei poezia europeană își are originile în *imnurile cultice* și *odele pindarice*.

După explozia romantică orice regulă clasicist-abstractă este abolită în numele apropierei de natură, ca fenomen edenice, pentru recâștigarea

Al. Florin ȚENE

naivității originare a poetului; însă nu peste mult timp, *parnasianismul* va preconiza ca sursă de inspirație nu *realul*, ci *artificialul* creat de poet, poezia însăși. Paul Valery, în acest context așează imaginea mentală a lui *uomo universale* sub semnul *poesis*-ului, avertizându-ne acela care n-a privit în albul hârtiei lui o imagine tulburată de posibil și de regretul după toate semnele ce nu vor fi alese, nici n-a văzut în limpedele aer a construcției ce nu este acolo, acela pe care nu l-a băntuit amețeața îndepărtării de un țel, neliniștea de mijloace, previziunea întârzierilor și-a deznădejdelor, nu a cunoscut Edenul imaginar. Unii poeți europeni văd Edenul în imaginea tulburată de posibil, așa cum după Valery, logica imaginativă specifică ochiului de creație poetică reprezintă o singură însușire a lucrurilor și le evocă pe toate celelalte.

Edenul în poezie era văzut de A. E. Baconsky ca realitate suprapusă, iar G. B. Vico scrie că toate națiunile erau națiuni de poeți căci poezia nu este decât imitație. Numai contradicția acceptată și evidentă dintre frumosul natural și frumosul artistic realizat cu totul independent și sincronizat adeseori cu urâtul natural, ne duce cu gândul la eden. Platon spune că poeții creează fantome, și nu realități, fapt ce ne duce cu gândul la Edenul visat, iar Heidegger spunea: *Poezia își creează operele în cadrul limbajului și le creează din materia limbajului, tocmai această materie construiește edenul poetic*.

În secolul al XX-lea, la noi, au văzut lumina tiparului multe lucrări ce au abordat diferite aspecte și probleme ale poeziei europene însă foarte puține dintre acestea au analizat, doar în trecere, tema Eden-ului în poezia europeană. T. S. Eliot spunea, chiar dacă unele din ele vădesc o contingentă baudelairiană, că *Poezia nu este frâu liber lăsat emoției, ci e un mod de a evada sub imperiul ei*. Și această evadare, cum spunea, sub imperiul poeziei este indubitabil zona inefabilului Eden. Mort la numai 27 de ani Georg Trakl a stârnit interesul după Al Doilea Război Mondial. Poezia acestuia se intersectează cu cea a lui Robert Musil, concetățean austriac, pentru care Eden-ul este o stare de spirit.

(urmare din p.8)

Tonalitatea poeziei lui Trakl o amintește pe aceea a lui Holderlin, la care edenul se află în diafanele anale ale vântului, de fapt cum spune odinioară Don Luis de Gongora. Aerul enigmatic a lui Trakl interpretat sofistic de Heidegger, ne descoperă un poet pentru care edenul este; *Luna, ai spune un mort/Ieșind din genunea-i albastră.* (Occident).

În antiteză cu acest poet Constantinos Kavafis venind de pe un meridian exotic, la confluența Levantului cu anticile civilizației, pentru marele poet grec Eden-ul este o insulă sau o călătorie. În versul lui simți gustul esențelor tari, a formelor imateriale rămase străvezii în văzduh, așa cum ne închipuim tipologic grădina biblică a Eden-ului. Religia și experiența trăită devine la el o rațiune a vieții. Acest fapt îl vedem în poemul său *Itaca* unde insula lui Ulise capătă valoarea edenului, altfel decât în mitul homeric. Ea este pretextul care în sine justifică îmbogățirea: *Du-te-n cetățile Egiptului/ca să primești de la-nțelepți învățătură.* Ținta călătoriei rămâne un reper simbolic, iar Eden-ul ca răsplată fiind în ultima instanță însăși călătoria.

Genialitatea - spunea Eugenio Montale - *constă în a fi înțeles că elinul de atunci corespunde cu homo europaeus de astăzi, și în a fi reușit să ne scufunde în acea lume ca și când ar fi fost a noastră.* Aceasta este într-adevăr marea metaforă (Eden-ul) a lui Kavafis. Spre deosebire de poetul grec Ruben Dario devenit un fenomen general în Spania în prima perioadă a secolului al XX-lea, căruia Unamuno îi cere poetului să găsească sufletul dincolo de carne, pentru care autorul *Solitudinilor* se declară simpatizant al *Meditaciones rurales*, unde regăsește edenul. La poezii europeni, inclusiv cei din spațiul carpato-danubiano-pontic, descoperim *dimensiunea rațională al sublimului*, cum spunea Kant, dar și jocul de fugă către teritorii sublime.

La Eugenio Montale, poetul italian, ale cărui poeme sunt invadate de simbolul concentrat de heraldică și de o frisonare dureroasă îmbinată cu nostalgia pentru categoriile ideale, luate ca Eden, copleșit fiind de anodin sau *răvășit de spiritele ce peste convulsivul pământ/zboară în roiuri.* (Tramontana). Eden-ul la Montale este virtualitatea ontologică, dar și marea ca suveran principiu al existenței și al vieții: *Tu prima mi-ai spus/ că mărunțul zbucium/al inimii mele era doar o clipă.* A te apropia de mare presupune a păstra neatins edenul ca întreg tezaur sufletesc.

Universul edenic pentru poet sunt vechile rădăcini care conviețuiesc cu tendința spre înălțimi, spre lumină, spre bănuite zone de combustie purificatoare sau de reviviscență miraculoasă, această simbioză creează mitul mării ce se

suprapune peste Eden: *Adă-mi tu planeta care te conduce/acolo unde blonde transparente răsar/ și ziua-ntreagă să răsfrângă, în oglinzile-albastre/adă-mi floarea-soarelui înnebunită de lumină.*

Planeta visată este Eden-ul iar, pe când înnebunită de lumină este metafora care coboară peste noi extazele solare ale poetului Jorge Guillen, din aceeași generație cu Montale. În timp ce la Montale Eden-ul este lumina, luată ca înțelepciune, la T. S. Eliot Eden-ul este o glosare pe marginea ideii de timp. Un rol important în înțelegerea edenului este creștinismul lui Eliot cu valoarea unei mitologii compozite, în care se interferează elementele biblice cu amintirea elină și cu succesiunea civilizațiilor. Eden-ul la acest poet este istoria cu acel ascetism modern de sorginte jansenistă, așa cum subliniază Clonde Viger. *Melancolia timpului, a anilor care iau/Cu ei, departe, viori și flaute, care poartă falduri albi de lumină, pentru Eliot face parte din indisolubilul tablou ce ne amintește de paradisul visat.*

Umberto Saba, propus pentru Premiul Nobel, născut în Triest, este un poet al dramelor ascunse, (putem să-l asemuim cu Bacovia), găsește Eden-ul în înserarea Europei sau, mai degrabă, în valoarea propriei biografii, fiindcă nimic nu te odihnește de viață/ca viața. În estetică poezilor amintiți până aici, și în etica lor, totul se clădește pe fundamentele labile ale unor valori spirituale pe care le indentificăm ca spațiu edenic. Conceptele despre acesta sunt spectaculare sublimizări ale lui *cogito*, ce trec prin procese evolutive, de rafinare, nuanțare și diversificare impuse de realitatea a cărei esență o exprimă.

Poezia Eden-ului dezvoltă o responsabilitate asumată din partea autorilor ei, ci implică o angajare a speranței deșarte, ca privire spre real, asemănătoare aruncată de Moise spre Pământul Făgăduinței. (Observație făcută de Kafka). Poetul Serghei Esenin, ajuns o legendă și prin accidentele existenței sale, are sentimentul naufragiului care-și repudiază cosmosul, tocmai pentru faptul că poetul rus nu are în perspectiva viziunii sale, Eden-ul ca ultima speranță: *Vânturi, o furtuni înzăpezite/Măturați viața mea trecută!* Această luptă cu propriul său trecut va domina existența și poezia lui din perioada următorilor ani pe care-i mai trăiește, după 1919, când a scris versurile citate. După vizitarea Statelor Unite ale Americii Esenin este convins că *adevărurile* pe care le aflase de la comuniștii sovietici contraveneau realității. La înapoiere, se simte tot mai bolnav și Eden-ul visat îl găsește în *universul* absintului și al vodcii. Este tot mai bolnav sufletește și trupește. Pentru el Eden-ul nu mai există, dar îl reconstruiește, așa cum îl înțelege, în poezia *Moscova cărciumărească*, o capodoperă a poeziei europene.

Cireșul fără Nică

Mă plimbam alene printre amintirile din copilărie, lăsând genele soarelui să îmi alunece poznaș în păr. Aveam întâlnire cu trecutul la o felie de cuvinte, dar pe atunci nu știam. În satul Humulești, inima-mi bătea în ritm de poveste, să nu cumva să uit copilul *Ion Creangă* și desăvârșirea lui într-ale boacănelor. Așezându-mă pe o bancă, mă întrebam dacă *pupăza*, *ceaslovul* sau *cireșul* s-ar emoționa citindu-i rândurile cunoscute și îndrăgite astăzi de atâția copii. Am zâmbit timid, imaginându-mi tremurul din voce și fiorul chemării vremurilor apuse. Freamătul copacilor însingurați mă învăluia ca un ecou suspendat de cândva. Dintre toate acele foșnete derutante, am remarcat o voce limpede:

- Dragii mei, poveștile s-au copt! Sunt gata!

Despre ce povești vorbește? Aici este doar natură am gândit mirată, privind în față.

- Oaspete? - aud același glas, de data aceasta mai ezitant.

M-am ridicat numaidecât și l-am văzut în măreția lui încăruntită de anii înșelători. Purta ochelari, iar ramurile îi erau susținute de un baston cu firicele de rugină.

- Eu sunt *cireșul* din poveștile lui Nică! Tu cum te numești? - mă întrecu în prezentare, dându-mi răgaz pentru a mă obișnui cu ideea.

Chiar și așa, mi-am rostit numele în șoaptă, așteptând următoarele explicații:

- Mii de copii ne cunosc peripețiile și vin să mă viziteze cu merinde și pături pentru iarnă! Iar eu le ofer în schimb...

Se opri, scuturându-se de două ori. De pe creanga de jos se desprinsese vioi o cireașă pe care am reușit să o cuprind în mâini.

- Ascultă cu atenție!

Cireșa începu să mi se plimbe printre degete, aruncându-și într-un final codița ca pe un cojoc prea gros.

Cristina Beatrice PREDA

În locul acesteia, izvorî o cascadă cu sclipiri de silabe și sunete, din care se prelingeau cuminiți povestiri tivite cu umbre de demult. A fost nevoie de ceva strădanie pentru a descifra literele, dar am înțeles îndată rolul fructului, confirmat apoi de cireș:

- Copiii se veselesc când primesc în dar o poveste despre altădată. Am fost binecuvântat să păstrez bogăția talentului povestitorului Ion Creangă în roadele mele. Nică își depăna gândurile în zilele de vară, mângâiat de răcoarea crengilor nesfârșite. Am învelit vorbele așa cum verdele crud învelește fruntea pădurii cu prospețime după o iarnă vitregă.

- Graiul românesc autentic eliberat într-un văzduh tânăr ... cu adevărat o menire admirabilă!

Până să răspundă, trei pui de cireș năvăliră în brațele încăpătoare ale bunicului, rugându-l cu ochi rotunzi și pătrunzători să le mai coboare o poveste de pe ramul cel înalt.

- Câte una pentru fiecare! Să nu vă certați! Mai este puțin și sosește ceasul stelelor.

- Știm. Ceasul stelelor trebuie să ne găsească împăcați și visători ai lumii viselor!

M-am retras încet din iureșul naiv. Deasupra mea, cerul își trăia melancolia printr-un surâs de asfințit și luciul unui colț de stea.

Romanul Amurg – lansat la Brăila

Frimu GHINEA

Mișcarea *Litera 13* și C.A.R.P Ana Aslan Brăila au organizat marți, 12 septembrie lansarea volumului *AMURG* semnat de Valeriu Ion Găgiulescu apărut la Editura *InfoEst* din Siliștea – Brăila. Au prezentat volumul criticul Dumitru Anghel și editorul Mihai Vintilă. Momentele muzicale au fost susținute de profesorul Florin Lazăr și de elevul Teodor-Gabriel Șcheaua.

E ... pi ...grame

Confesiune

Cândva din plaiul bucecean
 Plecat-am de la stâlpul porții
 Și-s fără voia mea, ieșean,
 Căci i-am intrat în voie sorții!

Deziderat aniversar

Îmi duc în spate șaptezeci de ani,
 Pot spune că-s bărbat matur de-acum,
 De glorie n-am nevoie, nici de bani,
 Vreau doar s-ajung să mă citească postum!

Testament

Statuia mea pe roib călare
 S-o amplasați în gura văii,
 Dar nu o dăltuiți în sare
 C-or năvăli pe ea lingăii!

Dar și perspectivă

Pe-al României mândru plai,
 Ca peste tot oriunde-n lume,
 Prenumele de mic îl ai,
 Dar cât de greu îți faci un nume!

România, mândră floare

O floare este țara toată,
 Un trandafir sau o lalea,
 Iar unii spun că e-o mușcată...
 Văzând câți au mușcat din ea.

Pe Dunăre de-ar curge vin!

Din vin sadea să-i fie valul
 De-ar fi așa minuni cerești,
 S-ar termina urgent canalul
 Din Dunăre spre București!

Confundări

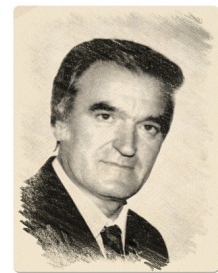
Când se-nțelege bine slova
 Te duce-un gând de zile mari:
 La Ștefan de pronunți Moldova,
 La Păstorel de zici Cotnari.

Punct de vedere bahic

Ești indispus și agitat,
 Poți face pietre la ficat,
 Ajungi de nu ai somnul lin...
 Când apă bei în loc de vin!

Îndemn

De ți-o fi sete, apă rece
 Să nu mai bei ca un hapsân,
 Ci vin, știind că apa trece,
 Iar pietrele-n ficat rămân!

Vasile LARCO

Accept

Atât mai spun și-apoi conclud,
 Căci eu, urcând pe-a vieții treaptă,
 Prefer un adevăr mai crud,
 Decât minciuna bine coaptă!

Unele fete ajung mame în anii de liceu

Prinse-n brațele iubirii
 Fetele se pierd cu firea:
 Uită tabla înmulțirii
 Și învață... înmulțirea.

Tinerei ce poartă bluză scurtă

Nu vreau s-o iei drept o dojană,
 Dar te întreb cuviincios:
 Buricul gol e o capcană
 Spre nada ce-i puțin mai jos?

Statuia prostiei

N-a fost făcută la-ntâmplare,
 Ci cum a rânduie Preasfântul,
 Dar a ieșit așa de mare,
 De-a-ntunecat întreg Pământul!

Unei cântărețe sexy

Are trup armonios,
 Gingaș, fără-asemănare,
 De o vezi, ajungi pe jos,
 De-o auzi, sari în picioare!

Tinerei cu minijupă

De-o vezi, s-o critici nu se poate,
 Pe stradă, în tramvai, oriunde,
 Că-i plină de sinceritate...
 Nimic nu are a ascunde!

Poporul român îngăduitor

Cum nu sunt bani nici de merinde
 Și nu se știe unde-i greșul,
 Covorul vieții îl întinde,
 Dar permanent e dus cu preșul.

Pomul vieții

Spre vârful pomului te sui
 Plin de speranțe și-amăgiri;
 Dar ce păcat, spre vârful lui
 Sunt crengile tot mai subțiri.

Haiku-ul, taină cu 17 voaluri

Orice carte, pentru a fi înțeleasă și descifrată, trebuie citită cu multă atenție, din scoarță-n scoarță, cum ar zice românul, însă în cazul unei cărți de haiku-uri, ea trebuie citită din silabă-n silabă.

Complexitatea unei astfel de poezii cu formă fixă este ieșită din comun, întrucât ea implică respectarea multor norme de prozodie, de estetică etc. De aceea, tind să cred că un *haiku* este un aforism cu formă fixă, o poezie filosofică extrem de scurtă, care exprimă, în doar câteva cuvinte (dar întotdeauna 17 silabe) o profunzime, desprinsă fie din spectrul natural, fie din cel personal, al sufletului.

De exemplu, *Tăișul coasei/ Taie respirația/ Ierbii din curte*, așezat pe trei versuri, este un haiku, dar, citit ca o propoziție, este un aforism, autoarea reușind astfel să utilizeze cuvintele în adevăratul sens al cuvântului...

Zeno HALUPA

Consider că un *haiku* care se diferențiază de celelalte este *Pagina de ziar/ Încătușează știri seci/ Despre cuvinte*, întrucât deși respectă numărul de silabe, este modernist prin subiectul pe care-l abordează, neutilizând un cuvânt care să exprime anotimpul (*kigo*), o stare sufletească sau o imagine din natură. Autoarea a înțeles că adaptarea la realitatea literară a acestui secol trebuie să învingă, așa că ea respectă regulile doar până unde intervine progresul.

Cititorul își va da seama că are de-a face cu niște *cugetări poetice* care-i rămân în memorie și-l muncesc sufletește, tocmai fiindcă sunt construite să redea altceva, un altceva atât de necesar zilelor noastre, intoxicate de prostmodernism.

Prin cartea intitulată *Muguri de Bonsai*, haijinul Tudorița Tarniță aduce mirajul japonez în cultura brăileană, reușind, precum picătura chinezească, să sfârâme cuvintele până când acestea își descoperă taina.

Tudorița Tarniță, *Muguri de Bonsai*, Siliștea-Brăila, Editura InfoEST, 2017.

La fel se întâmplă cu multe haiku-uri ale Tudoriței Tarniță: *În colțul casei,/ Lacrima a înghețat/ De așteptare. Sau Razele lunii/ Dilată noaptea de mai/ Cu flori de salcâm*, ceea ce ne duce cu gândul la trunchiatele lui Marin Sorescu.

Share!

Fascinată de fenomenul *Facebook* Lucian Mîndruță își adună postările pe această rețea de socializare într-un volum intitulat *Share!*. Recunoaște că avea cont din anul 2009, dar că i-ar fi descoperit puterea abia în timpul campaniei electorale pentru alegerea președintelui României din 2014. Cum s-ar spune nu *a văzut* un fenomen care cuprinsese între timp toată lumea nu numai România. Halal spirit de observație pentru un jurnalist!

Postările sale sunt de o banalitate crasă. Scrie platitudini așa cum femeile se duc la coafor sau cum orcine mănâncă pâine. Singurul moment *de viață* în carte este cel în care se orientează bine din punct de vedere politic și sprijină pe față campania candidatului Klaus Iohannis. Reușește astfel două lucruri bune. Primul este de a-l face și pe ultimul lui cititor / telespectator care îl mai credea jurnalist independent să înțeleagă că opiniile lui au fost opinii partizane, plătite și izvorâte doar rareori din propriile convingeri. Al doilea lucru este că reușește să facă o descoperire *a la Gâgă* - că imaginea face cât o mie de cuvinte. S-a convins chiar Mîndruță când a postat primul său film sau cum ne spune chiar el: *A fost si momentul in care am inceput cu filmuletzele provot....Primul m-a surprins prin impact: in cateva zile a facut peste 200.000 de vizualizari si cam 6000 de shares*. Că a avut un asemenea succes nu ne îndoim, dar de aceea ce ne îndoim este de calitatea literară a unui astfel de demers.

Lucian Mîndruță este cunoscut în spațiul public din anul 1992 de când a fost implicat în diverse proiecte media, dar mai ales din perioada petrecută în trustul *Media Pro*. Pentru o astfel de persoană, cu o asemenea mediatizare, goana după recunoaștere pare a fi o boală. Ajunge să scrie despre orice de genul: *Stam pe net. E un cosciug urias din care ne ridicam din cand in cand, ca Dracula in subsol in filmul ala pe care nu mai stiu cul il cheama sa-l caut pe IMDB sau Cat am scris textul asta, au mai aparut inca 4 mesaje. Repet, toate linku-rile astea sunt venite la mine pe facebook peste noapte, in ultimile 10 ore*.

Fascinată de fenomen a fost și Teodor Baconschi care scrie un superb eseu despre *Facebook*. *Fabrica de narcisism*. Ei bine, Lucian Mîndruță este prins de acest narcisism observat și dezvăluit de Baconschi care concluziona că *Niciodată însă societatea umană nu a fost mai complexă — și mai ascunsă de ea însăși — decât acum*.

Mihai VINTILĂ

Scriș fără diacritice, de multe ori greu inteligibil, *Share!* se citește greu cu toate că editura a folosit pauze, reasezări de blocuri, tipuri diferite de fonturi, italicul sau boldul. Sentimentul final este că totul a fost o însăilare doar pentru ca autorul să se poată lăuda că a mai scris o carte.

Suntem bucuroși că Lucian Mîndruță ne împărtășește că *am învățat din social media să-i iubesc din nou pe români*, dar una sunt milioanele de privitori la filmulețe și link-urile date pentru titluri interesante și alta cititorii de cărți. Și cred că nu greșesc prea mult spunând că pentru Lucian Mîndruță diferența este dureroasă.

Lucian Mîndruță, *Share!*, București, Editura Herg Benet, 2014, 320 p.

DESTINE de Angela BURTEA

Romanul *Destine* Editura Armonii Culturale, Adjud, 2016, 200 de pagini, completează portofoliul editorial al scriitoarei Angela Burtea, după volumul de debut *Frânturi de suflet*, Editura Edmunt, Brăila, 2008, urmat de *Zamfira*, 2011, la aceeași editură; *Ilinca și Matei*, 2012; *Mirajul iubirii*, 2013; *De vorbă cu inima*, 2015, cinci cărți de proză, și un volum de versuri, *Printre anotimpuri*, 2012, toate la Editura Armonii Culturale din Adjud.

În noua carte, cu un titlu predestinat și încărcat de fabulos, doamna Angela Burtea se expune artistic și intim sufletește într-un joc al întâmplărilor, care alcătuiesc *ceasul biologic* al căutărilor după adevărul absolut și frumosul abstract, cu o impresie bizară de tonic, venită dintr-un univers al unei energii intime, de care parcă ar dori să se elibereze și să refuleze în fantomatic, ca în spatele, ca sub protecția unui paravan.

Romanul *Destine*, structurat pe patru părți, (I-II-III-IV) începe abrupt, pe un motiv epic de început de lume, pe două alternative existențiale, *creație divină* sau *evoluție darwinistă*, pe care le identifică, anulându-le dualitatea, contrarietatea, prin sentimentul conciliant al IUBIRII, dincolo de diversitatea semantică și în opoziție cu URA, formă derizorie a condiției umane: *...dacă nu înveți a te iubi, nu-i poți iubi pe ceilalți, iar dacă iubire nu e, nimic nu e!*(pg. 10).

Iubirea pare a fi registrul narativ al scriitoarei Angela Burtea, pe care i l-am perceput și în celelalte cărți recenzate, ca un contrapunct stilistic, inconfundabil și definitoriu, deși motivația tematică a prozei sale are mereu altă direcționare: *Eroii cărții sale par ușor debusolați, nu pentru că nu și-ar controla intensitatea trăirilor sufletești, ci pentru că au senzația că n-ar fi în pas cu vremea (Frânturi de suflet); Personajele sunt mereu aceleași: părinții, cu un statut special pentru tata., efluvii de iubire recunoscătoare, presant nostalgică... (Mirajul iubirii); Are nostalgii și pentru casa copilăriei fericite, casa de acasă, locul sfânt...(Zamfira).*

Surprinde, așadar, parcă inconștient și în afara oricărui risc al repetării, *sentimentul iubirii*, pe care-l nuanțează salvându-l de la banalitatea repetiției, printr-o multitudine de ipostaze: iubirea de mamă și,

Dumitru ANGHEL

mai ales, de tată; dorul de casa de acasă; dragostea de neam și de istoria străbună; *dragostea de oameni și iubirea de Frumos*, categorie estetică, în care încap generos toate minunile simple ale vieții!

Toate cărțile Angelei Burtea, nu numai romanul *Destine*, cu titlul său impetuos și ușor prețios, se află sub semnul generalizator al percepției imediate, primare al acestui sentiment uman, pe care-l situează la nivelul unei minime răsplăte, onestă și morală, pe portative stilistice de o mare finețe, în tonalitățile grave ale unei *Ave Maria*, salvate de la un impresionism impetuos printr-o frazare elegantă și un discurs gramatical, cu nuanțele metaforei-briliante: *O așezasem pe mama în pământul veșniciei alături de părinții săi, iar eu pășeam cu grijă prin împrejurimile satului, încercând să regăsesc mirosul și culoarea inconfundabilă a naturii de altădată* (pg. 10).

Alteori, stilul prozatoarei este marcat de o permanentă *șarjă* ironic-sentimentală, dar de-o acuitate sufletească dominantă: *Eram al doilea copil apărut în familia mea. Fiindcă primul născut fusese fată, se înțelege că tatăl meu își dorea cu înflăcărare ca al doilea copil să fie ce-o fi, numai armată să facă*(pg. 15); iar *pedestalul* iubirii filiale rămâne tatăl. Cum spuneam mai sus, Angela Burtea a construit în mai toate cărțile sale un univers unic și inconfundabil al *casei de acasă* și al personajelor emblematice care-l alcătuiesc, pe cel puțin trei paliere de vârstă, în ordine descrescătoare, învăluită cu toții într-o aură de miracol, frumusețe, iubire și grandoare, fiecare cu Destinul său, pe o arie curriculară și un arbore genealogic marcat precis.

(urmare din p.14)

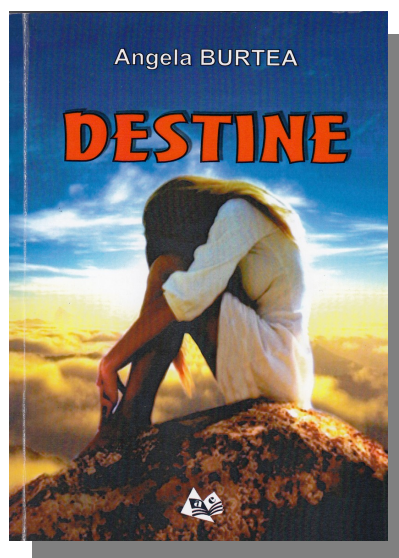
În partea a II-a (pg. 54-98), se păstrează aceeași încrâncenată dependență sentimentală pentru spațiul mirific al copilăriei, dar se conturează și un alt orizont al personalității în devenire a autoarei, care se amestecă printre personajele cărții sale, cu amănunte biografice la limita sincerității controlate, ușor voalată, a unui *Jurnal* de adolescentă, peste care au năvălit sufocant evenimente, gestionate cu uimire și cu o notă de... *nu se poate!?*, asumate doar peste ani. Sunt dominante, de data aceasta, trăirile primilor fiori ai dragostei: *Eram doar noi. Inconștient, trupurile noastre s-au apropiat. În îmbrățișarea aceea fugară, buzele lui Ionică îmi dădeau primul sărut* (pg. 62); adică altceva decât dramatice și nefericite întâmplări din episodul generațiilor de dinainte, părinți și bunici.

Deși nici aici, în universul particular al tinereții, - *Lioara, te iubesc și tu vei fi a mea!*(pg. 63), sau cu perioada fascinantă de elev de liceu, Angela Burtea nu renunță la *tamponul* de echilibru și la limanul de liniște al familiei: *O văd într-o zi pe biata bunică la poarta școlii, însoțită de tatăl meu. Nicicând n-am fost mai surprinsă* (pg. 71). Între surpriză și bucurie, din nou acel *intermezzo* de temporizare a efluviilor sentimentale, cu reevaluarea amintirilor în care, din motive social-politice, mama și tata, bunică și bunicul au fost victime ale unor legi dictate de Istorie sau de Legea necesității și întâmplării dramatice.

De cele mai multe ori, prozatoarea reușește să depășească momentul Eu-lui presant și insinuant al universului familial, mai ales din zona nefericirilor, și să se plieze pe un gând luminos: *Am încercat adesea să pun zăvor peste umbra trecutului, smulgându-mă pentru totdeauna din ghearele lui...* (pg. 86), pentru că faptele din romanul *Destine* se derulează narativ la persoana I singular.

Partea a III-a (pg. 99-161) se află sub semnul unui... Destin al echilibrului. Personajul principal, orgolios și emblematic pentru o idee-simbol, pozitivă și demnă de a fi un subiect de carte, *plusează: Credeam cu tărie într-un nou început și speram să fie și cel mai bun* (pg. 99). Este timpul școlii, moment de referință pentru idealuri și pentru orice început, pentru primii pași în viață și pentru orice posibile *Destine: După despărțirea de Ionică am cedat chemării inimii mele, iar ușile ei au rămas pentru mult timp întredeschise* (pg. 107).

Totul se petrece sub semnul *destinului*-tutelar al unei cărți, al unui roman care sfidează toate regulile literaturii de ficțiune epică și totul se derulează biografic, intim, real, fără niciun

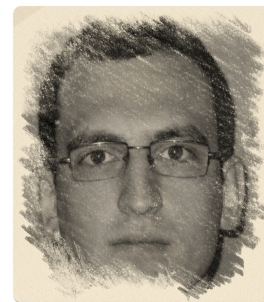
amestec din afara Eu-lui narativ: *În seara aceea am plecat la brațul viitorului meu soț sub uralele prietenilor. Îmi uneam destinul de-al lui aproape inconștient* (pg. 116).

Dependența de gena biologică familială este dominantă: *În noaptea aceea mi-am amintit de mama. Și mama la fel procedase. Atunci am înțeles-o cel mai bine. Mama sigur l-a iubit pe tata* (Idem). Până și sentimentul primar, egoist și unic, IUBIREA, se află sub semnul tutelar al familiei, al principiilor de bază din ființarea umană. Modelul tutelar al tuturor lucrurilor este sfânta Familie și protagoniștii ei: bunicii, părinții, copiii, chiar dacă: *Trecuse vremea bunicii, iar eu născusem primul nostru copil* (pg. 135).

Și în Partea a IV-a, *destinele* de tot felul, relatate la persoana I-âi, au aceeași doză de risc a pierderii unei identități obsesive, pot fi suspectate de o anumită duplicitate, deși tocmai această dualitate temperează impasul conflictual. De fapt, Angela Burtea *a jucat pe această carte* în intenția onestă de a evita *atacul* la jocurile literaturii de ficțiune și convinge demonstrând că, dintre multiple *Destine*, fără posibilitatea de a le controla, cele matrimoniale rămân cele mai dramatice și, în consecință, cele mai convingătoare pentru apetitul lecturii.

Altfel, romanul *Destine* valorifică orice realități, din orice timp istoric și din mereu altă perspectivă, cu antecedente biografice în cazul prozei scriitoarei Angela Burtea, urmând totuși linia unui epic obiectiv, din care a rezultat un final ca de scenariu de film modern ori de basm spus *la gura sobei*, pe un ultim și alt destin născut din curgerea timpului...

***Gloomy Sunday* - cântecul sinucigașilor**

Zeno HALUPA

Faimosul cântec *Gloomy Sunday* poate fi catalogat drept o dovadă a ceea ce înseamnă un moment de genialitate dus pe cele mai înalte culmi ale imprezibilului.

Macabra poveste își are rădăcinile în Ungaria anului 1933, când Reszö Seress încearcă să se afirme ca muzician de renume. Eșecul profesional, urmat de cel sentimental (este părăsit de iubită), contribuie la o deziluzie totală a tânărului compozitor ungar. Și, după cum susține legenda, într-o seară mohorâtă de duminică, doborât de toate nereușitele sale, începe să compună o melodie foarte tristă, căreia i-a pus titlul *Szomorú Vasárnap* (în traducere *Duminica mohorâtă*). Versurile îi aparțineau lui Javor Laszlo.

Prima tentativă de a face publică lucrarea se dovedește un fiasco, întrucât are un ritm și o melodicitate foarte deprimante, după cum aprecia un critic al vremii. Deși prin acest refuz primește o nouă lovitură în cariera profesională, el nu renunță, cântecul ajungând să fie difuzat în mai multe orașe importante. Bineînțeles, Seress ajunge faimos, așa cum dorise toată viața. Nimic neobișnuit sau macabru până aici, doar că, odată cu difuzarea cântecului la radio, încep să fie înregistrate multe sinucideri.

Prima victimă a piesei este consemnată în anul 1936, atunci când ungarul Joseph Keller s-a sinucis, scriind, pe un bilețel *Gloomy Sunday*. Anii următori aduc un nou val de sinucideri ce poartă amprenta operei lui Seress. În Berlin, un tânăr a angajat o trupă să-i cânte *Duminica mohorâtă*, apoi a mers acasă și s-a împușcat în cap cu un revolver. Înainte de gestul fatal, tânărul a mărturisit că melodia l-a deprimat atât de mult, încât nu a mai putut s-o uite. O săptămână mai târziu, tot în Berlin, o tânără a fost găsită spânzurată în apartamentul său. Spre mirarea tuturor, poliția a găsit o copie a versurilor cântecului în dormitorul acesteia. Apoi, după două zile, o secretară din New York s-a gazat, cerând ca *Duminica mohorâtă* să-i fie cântată la funeralii.

După câteva săptămâni, un alt newyorkez, pianist amator, în vârstă de 82 de ani, se aruncă de la etajul șapte, imediat după ce a cântat la pian... *Gloomy Sunday*! Tot în această perioadă, un adolescent din Roma a auzit din întâmplare piesa lui Seress. Câteva momente mai târziu, el decide să se arunce de pe pod, act ce îi produce decesul. Numărul exact al sinuciderilor nu se știe cu exactitate, dar se vehiculează mai mult de o sută de cazuri. La început, postul B.B.C. a lansat varianta instrumentală, apoi și cu versuri, dar lucrurile s-au schimbat rapid, datorită unui articol din presa londoneză, ce aducea în prim-plan o femeie care asculta întruna și la volum tare *Duminica mohorâtă*. La un moment dat, discul s-a blocat și a redat la nesfârșit același fragment. Enervați, dar și speriați, vecinii au început să bată la ușa femeii, pentru a lămurii problema, însă aceasta nu răspundea. Spărgând ușa, au găsit-o pe femeie moartă în fotoliu, după ce s-a constatat că luase o supradoză de somnifere. Acest incident a convins B.B.C.-ul să interzică difuzarea melodiei la radio.

În ceea ce privește iubita artistului, sursa de inspirație a piesei, ea s-a otrăvit. Lângă ea a fost găsită o copie a *Duminicii mohorâte*! Nici Seress nu a avut un sfârșit mai fericit. În anul 1968, el decide, în urma unei vieți zbuciumate și devastate de neajunsuri, să se arunce în gol de pe o clădire din Budapesta. Deși a supraviețuit căzăturii, Seress se sinucide în spital, folosind o sârmă ce-i susținea piciorul în ghips. Zvonurile, neconfirmate oficial, leagă sinuciderea acestuia de neputința de a mai compune ceva la fel de impunător precum marele succes.

Venirea celui de-Al Doilea Război Mondial a așternut tăcerea peste faimosul cântec provocator de sinucideri, problemele cauzate de naziști în Europa dovedindu-se mai importante decât acest presupus cântec al sinucigașilor.

Evenimente culturale brăilene, iulie – septembrie 2017

Mihai VINTILĂ

Dumitru Panaitescu-Perpessicius este imaginea de pe emisiunea de mărci poștale alcătuită dintr-un timbru și o colijă dantelată dedicată de *Romfilatelia* celor 60 de ani de la înființarea Muzeului Național al Literaturii Române • S-a lansat Cenaclul filosofic *Emil Cioran*. Președinte este profesorul Toni Marțian. Ședințele au loc în penultima vineri a fiecărei luni în sala *general Constantin Hârjeu* a Cercului Militar Brăila • O delegație a Casei de Cultură a Municipiului Brăila s-a deplasat în Republica Moldova, pentru a participa la cea de a XXXI-a ediție a *Festivalului Internațional de Muzică și Poezie Eminesciana* din data de 25 iunie 2017 de la Strășeni • Între 25 iulie și 6 august 200 de tinere talente și-au dat întâlnire la *Festivalul și Concursul Internațional de Canto* dedicat memoriei legendarei soprane Hariclea Darclee • În data de 22 iulie 2017, în sălile Galeriei de Artă a Municipiului Brăila, a avut loc vernisajul a două expoziții personale de pictură: *Femeie, poezie și culoare*, autoare Narcisa Stejeran și *Moșteniri și tradiții*, autoare Elena Salomeea Kaloxilos Moraru • În perioada 5-27 august 2017 artistului plastic Dumitru Ștefănescu - ȘTEF a expus la Salonul de Artă Naivă *Gheorghe Șurza* din Botoșani • Muzeul Brăilei prin Centrul Diversității Culturale, Comunitatea Rușilor Lipoveni Brăila și Fundația *Obscina* din Brăila au organizat în data de 13 august - *Ziua Culturii Rușilor Lipoveni* • În perioada 11 – 14 august 2017 a avut loc Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii *Cărăbuș* – ediția a IV-a 2017, organizat de *Teatrul de Păpuși* Brăila în colaborare cu Primăria Municipiului Brăila • Petre Crăciun a lansat antologia *Cartea basmelor* la I.C.R. București în 28 august. Ilustrațiile volumului sunt realizare de artistul plastic brăilean Hugo Mărăcineanu • În perioada 14-18 septembrie 2017 a avut loc a II-a ediție a Festivalului Internațional *EuroPoezia*. S-au aflat la Brăila: Serge Basso de March, Francesco Buffoni, Laura Garavaglia, Dante Maffia, Roberto Mussapi, Claudio Pozzani, Stefano Strazzabosco, Francesco M.T.Tarantino din Italia, Teo Chiriac, Iulian Filip, Ion Hadârcă din Republica Moldova și un invitat special din Croația Dražen Katunarić. Membrii *Litera13* - Codruța Tudoriu și Mihai Vintilă au fost prezenți la eveniment • Ionel Jecu a lansat volumul *Nostalgii...* apărut la Editura *Pax Aura Mundi* din Galați la sediul C.A.R.P. *Ana Aslan* din Brăila. Este cea de-a douăsprezecea carte a autorului • Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila a fost în 22 august gazda lansării volumului *Ferestre spre Asia* de Adriana Stoica. Volumul a fost prezentat de Jenică Chiriac și de Vergil Matei • A avut loc prima ediție a Festivalului de Teatru pentru tineri *Bujor Măcrin* • În 2 septembrie la Galeriele de Artă Brăila a avut loc vernisajul expoziției de pictură intitulată *Apocrife* de Walter Mărăcineanu.

Zig-Zag

Boema, nr. 10/2017 – Directorul revistei Petre Rău reușește să ne stârnească interesul prin trei materiale intitulate *Eu-contemporanul meu*, *Abstractul în poezie și Îmi place cu mine* unde credem că ne regăsim mulți. Florin Dochia scrie despre *Valeriu Valegvi - Între emoție și reflecție*, iar Dumitru Anghel se oprește asupra celui mai recent volum de poezie semnat de Lucia Pătrașcu - *Străluce clipa* unde observă că *poezia de dragoste este poziționată decent și resemnat într-un passo doble, din care răzbat ecouri de înțelepciune*. Mai semnalăm pagina de poezie semnată de Aurel M. Buricea la 75 de ani. Numărul conține și foarte multă poezie din care le remarcăm pe cele semnate de Marin Ifrim și Elisabeta Drăghici.

Spații culturale, nr. 54/2017 - Magda Ursache ne invită *Înapoi la Maiorescu!* cu ocazia anului Maiorescu. Stan Brebenel ne aduce în atenție o nouă inițiativă a revistei și anume organizarea salonului revistei *Spații culturale* care se dorește a fi o încercare de coagulare a ceea ce este mai valoros în plan literar râmnician și o mai strânsă colaborare cu scriitorii din alte centre de cultură din județ și din țară așa cum a declarat Valeria Manta Tăicuțu la deschiderea primei ediții. Florentina Loredana Dalian și Adrian Lungu descriu cu mult patos evenimente literare la care au participat scriitorii din Râmnicu Sărat. Valentin Popa ne introduce în *Literatura lui Mihai Sebastian*, iar Nicolai Tăicuțu nu uită în *Raftul cu cărți* să semnaleze noile apariții. Nu putem să nu transmitem un salut *Cititorului de reviste* care ne introduce în universul literaturii de azi.

Cartelul metaforelor, nr. 39-41/2017- Victoria Milescu face introducerea perfectă în poezie prin interviul plin de patos literar pe care îl acordă lui Marin Ifrim. Aflăm apoi despre cele trei cărți ale Elenei Căpățână, iar Magda Ursache comentează în *Lovituri de stânga* situația postumă a lui Mircea Vulcănescu. Petruța Niță și Mihaela Aionesei ne introduc în frumosul tărâm al poeziei. Nu putem să nu semnalăm generosul articol despre revista noastră semnat de Marin Ifrim - *Litera 13, o revistă cu manifestare verticală*. Mulțumim și sperăm să putem face lucruri și mai interesante.

Muncă și cuvinte: o carte foarte bună prea puțin cunoscută...

John Williams – *Stoner*, Iași, Editura Polirom, 2016, traducere de Ariadna Ponta

A.G. SECARĂ

O carte publicată în anul 1965 și care a cunoscut succesul... mondial abia în anul 2013, aproximativ vorbind, la aproape 20 de ani de la moartea autorului, poate fi încurajatoare și pentru mulți scriitori români, fie ei din mediul academic sau nu!

S-a spus că este o carte despre... muncă. Nu, nu proletcultistă! Munca pământului convertită în carieră academică, pământul, țărna (*se mai gândea la anii petrecuți la ferma din Booneville, simțea permanent în străfundurile conștiinței moștenirea lui de sânge, lăsată de înaintașii care duseseră vieți anonime, împovărate și resemnate și care împărtășeau aceeași morală de a arăta unei lumi potrivnice figuri șterse, împietrite și neguroase.*, p.262), presimțind Frumusețea (vieții), zădărnicia și banalitatea nădăjduind la sentimentul plenitudinii... La iubire absolută, cu toate fațetele ei!

Bine, dacă vreți, este o altfel de istorie a Americii, în care un prim episod poate fi *Martin Eden*, al doilea *Marele Gatsby*, al treilea... *Stoner*! Ca să nu mai amintim și de *Vârsta inocenței*, deși ar mai putea fi, desigur, referințe... O primă variantă de titlu ar fi fost *A Flaw of Light and The Matter of Love*... Ceea ce poate sugera câte ceva.

Bref, este vorba despre viața unui profesor universitar (cum a fost și John Williams, și poate nu degeaba *Stoner* este și William!), de la naștere până la moarte. Totul ne aduce aminte de cât de scurtă este viața și cât de repede ne putem despărți de ea și de alte... vieți, dragi sau nu! Deși omul nostru trăiește 65 de ani! Personajul, nu scriitorul!

Scriitorul e precaut (oare?) de la început: *Dedic această carte prietenilor și foștilor mei colegi din Catedra de Engleză de la Universitatea din Missouri. Își vor da seama imediat că este o operă de ficțiune – că niciunul dintre personaje nu este bazat pe vreo persoană reală, în viață sau decedată, și că niciunul dintre evenimente nu își are corespondentul în realitățile de la Universitatea din Missouri.*

Cert este că totul decurge, sau așa mi se pare mie, destul de calm, ca să nu spun decent de bleg, cam așa cum fluviile din zonă se tot duc la vale, până la o petrecere de casă nouă, organizată de către familia *Stoner*, încă abia constituită, relativ (se împlineau șapte ani de când William și Edith se cunoșteau și nu se poate spune că era o familie fericită!, dar nu trebuie noi să ne amestecăm), dar neînchegată... La acest party îl cunoaștem mai bine pe un Richard al III-lea al campusului, profesorul Hollis Lomax, dar nu îndeajuns de bine. Este aici, la sfârșitul... chindiei, o scenă peste care am trece grăbiți: pe la patru dimineața *Lomax i-a strâns mâna lui Stoner, l-a întrebat cum stă cu cartea* (n.n. - pe care o scria) *și i-a urat succes; s-a apropiat de Edith, care stătea dreaptă pe un scaun, și i-a luat mâna; i-a mulțumit pentru petrecere. Apoi, ca dintr-un impuls domol, s-a aplecat ușor și și-a atins buzele de ale ei; Edith și-a ridicat mâna și i-a mângâiat ușor părul, și au rămas așa câteva momente, sub privirile celorlalți. Era un sărut cum nu se poate mai cast, cum Stoner nu mai văzuse niciodată, și părea absolut firesc.* (p.119)

Tot în relatarea acestei petreceri apare și fragmentul din care am ales citatul pentru titlul prezentării de față. Aparent, poate că și real în mintea scriitorului, între Edith și Lomax, doi ciudați, la urma urmelor, el cu ceva probleme fizice (în rolul ei s-ar potrivi, la relativa tinerețe, Nicole Kidman, mai spre sfârșit, de, trec anii, Laura Dern!... Ce țacă, după ce verific, ambele au aceeași vârstă!), nu se va mai petrece nimic. Sau am uitat eu. Poate am fost neatent. Dar poate acest sărut cast va sta la baza dușmăniei dintre cei doi, deși s-ar zice că altele au fost pricinile, chipurile universitare, de principiu, educaționale, care au și întrerupt/stagnat cariera universitară a lui *Stoner*.

(continuare în p.19)

(urmare din p.18)

Poate despre acest sărut ar trebui să vorbim, numai despre el. Așa ar trebui provocat cititorul, să-l caute în tot restul cărții, acest sărut-fantomă, ca și cartea sa, care va apărea (în cele nu de pe urmă!), o carte de specialitate (Literatură, teorie literară, istorie literară, nici nu mai contează prea mult!), simbol al unei mediocrități căldicele, a unei așteptări *modeste și prudente, nici mai bună, nici mai rea decât își imaginase că o să fie...*

Poate acel sărut să fi stat mereu între ei, în viețile lor mereu separate, în pofida aparențelor și a fetei pe care au avut-o și au pierdut-o, la un moment dat, prin tranșeele războiului lor casnic, intelectualizat...

Dar poate exagerăm cu acel sărut! Un sărut al neputinței, așa cum și cartea *Stoner*, nu cartea personajului *Stoner*, este una exprimând atât de bine *Neputința existențială* (a fericirii absolute și chiar lupta pe care o dau oamenii împotriva fericirii semenilor lor: vezi planurile malefice ale lui Edith de a-și despărți fata de tatăl ei, vezi conspirația dusă la final, condusă de Lomax, pentru a împiedica povestea de iubire dintre *Stoner* și amanta sa, parcă o asistentă, care va publica târziu, după despărțire, o carte dedicată lui W.S., adică doar inițialelor sale)...

Omul, între conștiința *Neputinței* și *Entuziasmul* împărtășirii dragostei pentru Frumos (aici *Literatura*), își caută viața. Viața adevărată... Omul *Stoner*, cu puținii săi prieteni, deloc perfecți, unul dintre ei murind de tânăr în Primul Război Mondial: altă fantomă care bântuie cartea-viață! *Stoner, pregătit să recunoască în sinea lui că nu era un profesor bun* (p.134): *Fusese permanent conștient, încă din vremea când băjbăia, ca boboc, la primele cursuri de engleză, de prăpastia dintre ceea ce simțea pentru disciplina pe care și-o alesese și ceea ce era capabil să transmită în sala de curs. Sperase că timpul și experiența vor micșora prăpastia; dar nu. Tocmai acelora lucruri care îi erau cele mai dragi le făcea cea mai mare nedreptate când vorbea despre ele la curs; tot ce era mai plin de viață se ofilea când era pus în cuvinte; și ce îl emoționa cel mai tare își pierdea forța odată rostit în public. Și conștiința neputinței era atât de puternică, încât îi devenise o a doua natură, făcea parte integrantă din el la fel ca mersul adus de spate.*

Dar are loc miracolul, entuziasmul și dragostea pentru literatură înving, începe să fie apreciat de către studenți, începe să se simtă profesor: *adică pur și simplu un om pe care știința lui nu-l trădează și căruia i-a fost conferită o demnitate a meseriei care are foarte puțin de-a face cu negliobiile, slăbiciunile sau incapacitățile sale ca om. Era o revelație pe care n-o putea exprima în cuvinte...*

Un student machiavellic, histrionic, cu gânduri de parvenire academică, de aici un anumit grad de impostură, după părerea lui *Stoner*, evident, în sens rău, și el cu ceva defecte fizice, de aici, poate, simpatia lui *Lomax* pentru el, pre numele său *Charles Walker*, el fiind și sursa conflictului de care aminteam mai sus, cuvântează la un moment dat, la un examen de seminar:

Cum ne găsim în fața misterului literaturii și a forței ei imposibil de redat în cuvinte, e de datoria noastră sursa forței și a misterului. Și totuși, până la urmă, la ce bun? Creația literară ne aruncă peste ochi un vâl gros pe care suntem incapabili să-l sondăm. Nu suntem decât niște bieți adoratori în fața ei, ne lăsăm neputincioși în voia ei. Cine ar avea îndrăzneala să ridice acest val, să descopere ce nu poate fi atins? Și cei mai puternici dintre noi sunt doar niște bicisnici, nimic altceva decât clinchet de talgere și sunet de alămuri în fața misterului etern. (p.168)

Stoner pornește, de fapt, un mic război împotriva agresivității și lipsei de politețe a studenților de acest tip, în particular, a oamenilor de acest gen, în general, reprezentanți al forțelor întunecate și iraționale care împing lumea spre scopul ei necunoscut (p.263)... Într-un fel și în numele prietenului căzut în război care spunea că *Universitatea e un azil, un loc pentru alienați, pentru infirmi, unde să se refugieze de lume. Dar nu se referea la Walker. Dave* (n.n. prietenul mort în război) *l-ar fi considerat pe Walker* (tot n.n.: care, culmea, era infirm și, într-un sens alienat, dar alienat rău) *ca făcând parte din lumea de afară. Și nu putem să-l lăsăm să intre. Pentru că dacă-l lăsăm, ajungem și noi ca lumea de afară, la fel de ireali, la fel de... Singura noastră speranță e să-l ținem departe,* - susține *Stoner* într-o ședință, unde mai spune că, deși nu se poate să ții la distanță pe toți impostorii, se poate încerca...

Imediat după împlinirea vârstei de patruzeci de ani, personajul nostru găsea o plăcere macabră și ironică în gândul că învățătura pe care reușise să o acumuleze, atâta câtă era, îl condusese la următoarea înțelegere: *că pe termen lung, toate lucrurile, chiar și învățătura care făcuse posibilă această înțelegere, sunt goale și inutile și în final se reduc la un vid pe care, orice-ar face, nu-l pot schimba.* (p.215)

(continuare în p.20)

(urmare din p.19)

Începe să ajungă la... desprinderi ale conștiinței de trup, quasilatonic și, ca întotdeauna, când vezi un sfârșit, un anume sfârșit, apare și povestea exemplară de dragoste. Pe care vă las să o descoperiți.

Cert este că, *în cel de-al patruzeci și treilea an al vieții, William Stoner a învățat ceea ce alții, mult mai tineri decât el, învățaseră de mult: că persoana pe care o iubești prima nu e tot aceea pe care o iubești până la final și că iubirea nu e un țel, ci un proces prin care o persoană încearcă să o cunoască pe alta.* (p.233)

Iubirea nu e o stare absolută, dar nicio iluzie; o vede ca pe o devenire cât se poate de omenească, o stare inventată și modificată clipă de clipă și zi de zi prin voință, prin inteligență și cu inima.

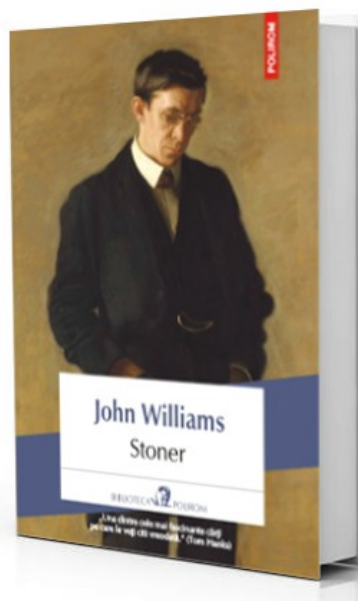
Fără a fi o concluzie, amanta lui ajunge să spună că *totul n-ar fi decât dorință și cunoaștere, în conflict, adăugăm noi, cu ideile de-a gata, cum ar fi tradiția care ar spune, într-un fel sau altul, că viața minții și viața sufletului erau separate și chiar potrivnice, că trebuie să alegi între cele două ș.a.m.d., ba chiar trebuie mereu să alegi, mai ales dacă aparții sau nu Lumii, care îți spune că nu-ți poți trăi viața, chiar toată viața, numai după cum vrei tu, iar spaima că pur și simplu ceea ce faci, ceea ce îți dă sentimentul existenței, a creării, poate fi anihilat, te face să alegi... să omori iubirea!* (p.257)

Cât de mult *s-a ținut Stoner departe de compasiune și de iubire rămâne iar să descoperiți, ca și cum a reușit să-l învingă pe Lomax, care devenise șeful lui!*

*

Stoner a vrut iubire și să fie profesor. Mai știa, pe patul de moarte că *mai toată viața fusese un tip indiferent. Visase la un fel de integritate, la un fel de puritate neîntinată; găsisese compromisul și diversiunea agresivă a banalității. Își închipuisese înțelepciunea și, după atâția ani, găsisese ignoranța.* (p.329)

Și, poate, o altă definiție a iubirii, care *nu era o pasiune a minții, nici a cărnii; mai curând o forță care le cuprindea pe amândouă, ca și cum n-ar fi fost altceva decât substanța din care e făcută iubirea, însăși esența ei. Fie că era vorba de o femeie sau de un poem, spunea simplu: uite-mă! Trăiesc.* (p.299)

Nu mai rămâne decât să ne întrebăm cât din Iubirea care a avut ca nume John Edward Williams, născut în anul 1922, în Clarksville, Texas, s-a salvat în cartea *Stoner*, o carte care ar fi putut fi aceea singură pe care a publicat-o personajul:

Nu mai conta că fusese uitată și nu servea nimănui; părea aproape o meschinărie să se gândească la valoarea ei, atunci sau acum. Nu-și făcea iluzii că o să se regăsească în ea, în literele aproape șterse; și totuși știa că o mică parte din el, o parte pe care n-o putea nega, chiar era acolo și avea să fie mereu acolo.

Info Anunț

Vinzi și Cumperi

Anunțuri gratuite

www.InfoAnuntul.ro
Nu e necesar cont. Anunțurile apar imediat!

spectru #1

Ar fi mai bine
ca timpul să ne lase odată
în pace
să plutim în vidul îngălbenit
ca o tăcere ascetă
ce nu mai frământă gândul

ne lungim de azi până mâine
în sângele oraşului-ecou
şi melodia de fond
e doar trauma fumului
zbătându-se în ruina adâncă din mine

mor, trăiesc şi mă nasc
în aceiaşi ochi ce urlă în spectru
substanţa primitivă
a trebuit să înghită
mântuirea şi porumbeii
din oraş.

spectru #2

Am auzit lumina cum s-a desprins dintr-o
creangă
cu frunzele vii cu tot
ce poartă în clorofilă
tot morbul putregaiului

aici în palma mea uscată
ţin ultimii stropi de lumină înmuguriţi
şi-n orice moment aş privi zăresc
numai un soare gol-goluţ
gata să-mi cadă în ochi
spulberându-mă

poate că zborul
ce nu mai are hotar
îngreunat de adâncul luminii
e suficient să-mi ardă visul
când mă voi trezi din ultima moarte

din spectrul păcatului ascuns
în ghimpele perfecţiunii
un miraj răcoros mă lasă iarăşi viu
într-o incertitudine tandră.

Marian HOTCA

poem spectral

Sunt doar o rană vie
ţinută deschisă prin cuvinte
trăiesc în spaţiul crud
umbrit doar de rugăciuni fără ecou

un galben tardiv născut din uitarea soarelui
îmi apasă melancolia pe umărul stâng
doare -
mi-am spus eu
ruinele aprinse din voi
mă defineau
drept o faţă
întoarsă cu ochii către sufletul ars

am simţit ploaia
cum îmi hrăneşte urletul
sfredelitor

şi mă zbat atârând într-un fir păcătos de lumină
zicându-i unei frunze adânci
cum aş putea oare
să-mpart un cuvânt plin
unui infinit gol
ce mă îneacă.

Sunetul cald al inimii

Am îndrăznit să iubesc
 O iubire știută doar de noi doi.
 Aveam nevoie de ea...
 În liniștea nopții... încet, încet, *Te iubesc!*

Cu ochii închiși eu visam...
 Sufletul meu intra în melancolie...
 Șoptindu-mi la urechea inimii, la suflet...
 Fără zgomot.... încet, încet, *Te iubesc!*

Fericită sunt că te-am găsit,
 Dragostea mea este mai puternică
 Și-n inima mea, se aude....
 Speranța... încet, încet, *Te iubesc!*

Cu dragostea și căldura mea blândă
 Pe sunetul cald și frumos al inimii
 Am să te încarc de fericire...
 Spunându-ți... încet, încet, *Te iubesc!*

Prind fericirea ferm în mâna mea.
 Sub unghiile mele a rămas durerea.
 Iubirea mea este un vis de mătase,
 Am prins fericirea... încet, încet, *Te iubesc!*

Într-un colț albastru

În liniștea mea, într-un colț albastru,
 Păstrez cu sfințenie un tainic secret.
 O dragoste ce devine atât de puternică,
 Dar în tăcere și speranță, o ascund în melancolie.

Îmi sparg sufletul și îmi unesc sufletul cu iubire
 Și-mi polenizez inima cu multă fericire.
 Adun toate sentimentele în culorile iubirii,
 O dragoste imensă cu multe roade sacre.

Iubirea îmi dă cele mai mari puteri
 Când tu mă mângâi cu cuvinte frumoase,
 Mă simt că o regina căzută pe podea,
 Învinsă doar de dragostea ta.

Nu-mi face promisiuni, stai să mă iubești
 Și-am să te îmblânzesc cu multă iubire,
 Cu dragostea mea și-n cuvinte frumoase,
 Îmi imaginez imposibilul în mâinile tale.

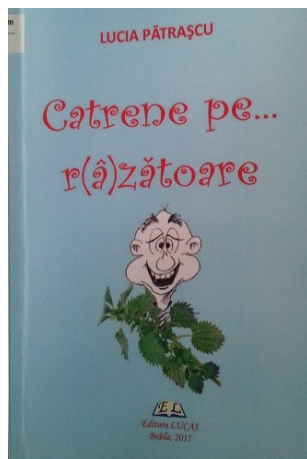
Teodora POPESCU

Șoapte de iubire

Sărutul tău...
 L-am gustat din priviri
 Înainte să îl simt pe buze.
 Aud încă vocea ta,
 Ecoul ei în urechi...
 Văd încă fața ta
 Ce se perindă-n mintea mea
 Aud dincolo de ureche
 Bătaia inimii tale.
 O simt încă și dincolo de tăcere.

Mai simt încă atingerea ta,
 Chiar dacă distanța-i mare.
 Ești încă aici, lângă mine... și
 Dragostea ta curge ca o cascadă.
 Am să-mi inventez aripi
 Să pot zbura la tine... și
 Dacă nu te voi găsi...
 Voi veni în visele tale.
 Imaginea ta mă urmează
 În sufletul și-n visul meu...

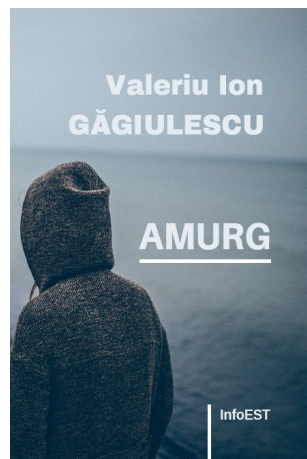
Te-am privit prin fereastra sufletului.
 Ochii tăi mi-au spus totul.
 Aud șoapte de iubire.
 Îmi vorbești la urechea inimii, la suflet
 Iubește-mă toată noaptea,
 Până când stelele vor ieși pe
 fereastră.
 Apoi, iubește-mă în răsărit... când
 Sufletul se-ncălzește de la primele
 raze de soare
 Și se se transformă în melancolie.
 Iubește-mă... pentru totdeauna!

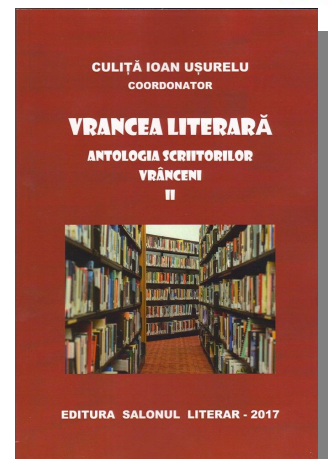
Lucia Pătrașcu,
Catrene pe...r(â)zătoare.
Brăila,
Editura Lucas, 2017.

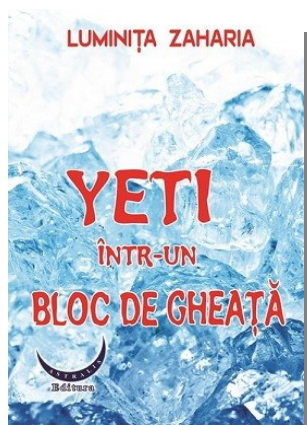
Lucia Pătrașcu,
Străluce clipa.
Iași,
Editura Pim, 2017.

Valeriu Ion Găgiulescu,
Amurg,
Siliștea-Braila,
Editura InfoEST, 2017.

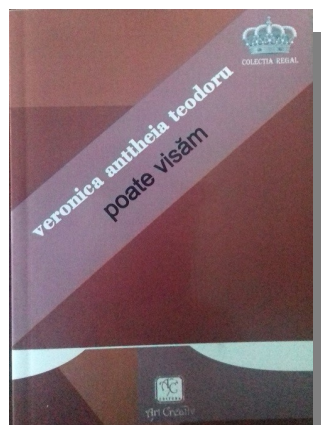
Culiță Ioan Ușurelu
Vrancea literară II.
Panciu,
Editura Salonul literar, 2017.

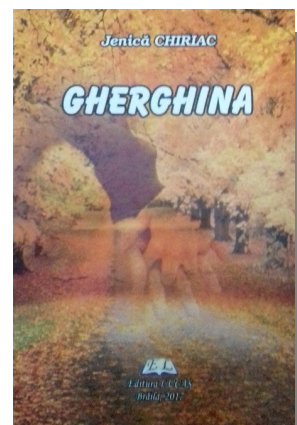
Luminița Zaharia,
Yeti într-un bloc de gheață.
București,
Editura Astralis, 150p.

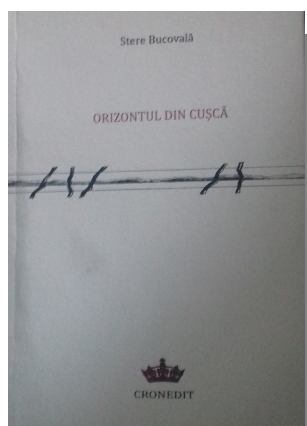
Mihai Vintilă,
Dirijorul de cuvinte.
Brăila,
Editura InfoEST, 2017.

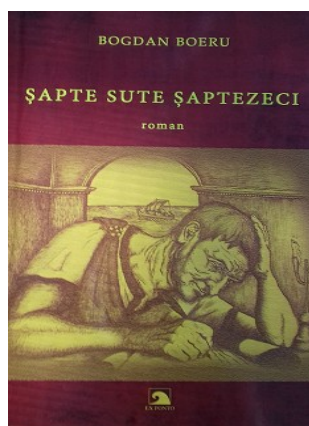
Veronica Attheia Teodoru,
Poate visăm.
București,
Editura Art Creativ, 2016.

Jenică Chiriac,
Gherghina.
Brăila,
Editura Lucas, 2017.

Stere Bucovală,
Orizontul din Cușcă.
Iași,
Editura Cronedit, 2017.

Bogdan Boeru,
Șapte sute șaptezeci.
Constanța,
Editura ExPonto, 2017.

Balcanica 11.
Brăila,
Editura Proilavia, 2017.

Grigore Chiper,
Piese într-un puzzle.
Iași,
Editura Junimea, 2017.

Pictor, grafician și caricaturist

Născut în 20 octombrie 1955 în Brăila.
Membru U.A.P. Alba. Inginer pensionar.
Pseudonim – ȘTEF.

A debutat expozițional în pictură în anul 1972, în
grafică satirică în 1992, iar în pictura naivă din
anul 1997.

A avut 20 de expoziții personale: 11 de pictură și
9 de grafică satirică.

Dumitru Ștefănescu - ȘTEF

Șoaptele râului

Peisaj din Balta Brăilei

Iarnă cumplită

Peisaj montan